

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 43. Den 22de October 1803.

Trykt i Kiøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Foranstaltninger.

Under 4de d. M. har Hs. Majestæt bifaldet følgende,
af Commissionen for Universitetet og de lærde Skoler
gjorte, Forslag, i Hensyn til de forbedrede Latins-Skoler,
nemlig:

- 1) at Overskuddet af den aarlige Stipendie-Sum, saavel som de Stipendier, der i de foreskrevne Tilfælde skulle tilbagebetales af afgaaende Stipendiater, samt de til Skolekassen hjemfaldende Oplag, skulle, for Fremtiden, udgjøre en egen, fra Skolekassen afsondret, Fond, hvorover en egen Conto føres;
 - 2) at enhver fra een af de forbedrede Skoler dimitteret Student har, i de første 2 Aar af sit Ophold her ved
- Acader

Academiet, Forbring paa Understøttelse af denne hans Skoles Fond, saasnart han kan godtgjøre uforstyldt Trang, og ved gyldige Vidnesbyrd bevise, at han ved Flid i sine Studeringer og sædeligt Forhold for tjener en saadan Understøttelse;

- 3) at Besøbet af denne Understøttelse vil, i hvert enkelt Tilfælde, blive at bestemme af Skolens Over-Direction, efter at vedkommende Skoleraads Betænkning først er indhentet.
-

I Anledning af et indkommet Forslag har det danske Cancellie, efter foregaaet Brevverling med det kongelige Admiralitets- og Commisariats-Collegium, under 15de d. M., tilskrevet Kjøbenhavns Magistrat: at enhver, der vil gjøre Mesterstykke som Compas-Mager, bør være forbunden, i Henseende til det Væsentlige, at forsærdige Compasserne efter den, i det af Professor og Navigations-Directeur Louis udgivne Skrift, under Titel: Theorie om Styrmands-Kunsten, fra Pag. 380 til Pag. 405, beskrevne Maade,

Fra Eieren af Thorning, Kammerherre Juel, er, i forrige Aar, til Cancelliet indkommen en Ansøgning om Confirmation paa et medfulgt Udkast til en forbedret Indretning af Fattigvæsenet paa bemældte Thorning. Dette Udkast var i det Væsentlige af følgende Indhold.

A. Om

A. Om Fattigvæsenets Viemed og Indretning i Almindelighed.

Deri bestemmes, at Fattigvæsenet bør antage sig alle Trængende, skaffe Arbeid for de Arbeidsføre, og afholde dem fra Betlerie, pleie og helbrede de Syge, og sørge for, at de Fattiges Børn nyde Underblysning samt vannes til nyttige Bestjæftigelser. At 2 Aars Ophold paa Landet skal berettigge til Understøttelse sammesteds, og at de Fattige paa Landet skulle forsynes af det Almindelige, uden Hensyn til Sognet; dog at Landet, for Bequemmelighed i Henseende til Opsynet, inddeles i visse Hoved- og Under-Afdelinger.

B. Om Fattigvæsenets Bestyrelse.

Derudi fastsættes, at Directionen skal bestaae af Stamhuuseieren og Landets 3de Sognepræster, hvilke kunne indbyde og til sig tage 6 andre oplyste Mænd fra Landet, saa at Antallet voxer indtil 10 Medlemmer. At denne Direction afgjør alt, Fattigvæsenet vedkommende, ved Pluralitet af Stemmer, følgerigen forvalter Fattigvæsenets Fonds, bestemmer Understøttelsen, og antager Opsynsmændene, som, i Tilfælde, at ingen frivillig paantager sig dette Arbeide, udnævnes efter Omgang, til Vedblivelse i 2 Aar, endeligt ogsaa afsætter disse, isald de skulde findes efterladne i Opfyldelsen af deres Pligter.

C. Om

C. Om Fattig-Forsørgelsen.

Deri bestemmes, hvad der skal ansees for nødtørftig Underholdning, som den Trængende kan gjøre Fordring paa; hvorledes Sygepleien skal være bespændt, og at enhver Syg, der ei selv kan bekoste sin Helbredelse, bør cureres for Fattigkassens Regning; fremdeles at enhver, som nyder Understøttelse af Fattigvæsenet, ogsaa i alle Dele er underkastet Sammes Love og Directionens Forskrifter.

D. Om Forsørgelsen ved Arbejde i Særdeleshed.

Deri vises hvilke Slags Arbeider de Fattige skulle sysselsættes med; i hvilke Tilfælde dette kan leveres dem til Forarbejdelse hjemme, og hvilken Betaling dem deraf for skal gives.

E. Om Forsørgelse ved Almisse i Særdeleshed.

Denne Forsørgelse kan tildeles den Fattige, enten i offentlige Fattighuse eller i private Boeliger, enten ved Natural-Forspleining eller ved Penge, og Natural-Forspleiningen igjen enten ved at levere ham Varene i raå Materie eller saaledes som de skulle nydes. Valget af disse Forsørgelsesmaader tilkommer Directionen og de den underordnede Forstandere. Fattige Børn, hvis Opdragelse ei kan betroes Forældrene, udsættes til Forspleining af Directionen, mod Betaling af Fattigkassen. Dersom en fremmed Fattig, paa sin lovlige Reise igjen, nem Landet, overfaldes af Sygdom, gives ham fri

Runt

Kuur og fornøden Pleie, samt efter Helbredelsen det Nødvendige, for at komme til een af de nærmest liggende Steder.

F. Om Opdragelses-Væsenet for fattige Børn.

Disse Børn undervises i Læsning, Skrivning, Regning og Religion. Der skal oprettes Industriekoler, for at give dem Undervisning i nyttige Haandarbeider. Alle Børn af de ved Fattigvæsenet indskrevne Forældre skulle være pligtige at søge Skolerne, under passende Straf for Børnene, om de forsømme, og Straf, efter Directionens Kjendelse, for Forældrene, om de afholde dem derfra. Af det, som vindes ved Børnenes Haandarbejde i Industriekolerne, tillægges de arbejdende Børn, eller deres Forældre, noget til Opmuntring.

G. Om Sygepleien i Særdeleshed.

Denne Afdeling foreskriver de Regler, som skulle tagtages ved Fattiges Indtegning til Sygepleie, deres Behandling under Sygdommen og deres Udskrivning fra Sygepleie, naar Sygdommen er ophørt.

H. Om Fattiges Begravelser.

Deri foreskrives, at denne skal stee paa Fattigvæsenets Bekostning, om den Døde ingen Formue har, eller Venner, som ville besørge ham begravet, ligesom Begravelsen og i sidste Tilfælde foranstaltes af de Fattiges Forstandere.

I. Om

I. Om Forseelser og Straffe.

Deri bestemmes, at enhver, som betler, skal første Gang sættes i eensomt Fængsel paa Band og Brød fra 1 til 3 Dage; anden Gang fra 4 til 8 Dage, og tredje Gang dømmes til Fugthuset paa kortere eller længere Tid, efter Omstændighederne; betler han oftere, da inddømmes han til Fugthuset paa dobbelt saa lang Tid, som han sidste Gang har været inddømt. Den, som indsættes i Fattigvæsenets Fængsel, tilpligtes uden Betaling, at arbejde hvad ham anvises. Modvillighed eller Opsætsighed mod de Foresatte straffes med Arrest fra 1 til 8 Dage, og, efter Omstændighederne, med Fugthuset. Forældre eller Pleiesforældre, som befordre eller ei hindre deres Børn fra at betle, straffes, som om de selv havde betlet, isald de ere indskrevne som Fattige; i modsat Fald første Gang med 1 Rd. Mulct, og siden hver Gang med 1 Rd. højere. Forældre under Fattigvæsenet, som ei holde deres Børn til Skole, straffes, naar Advarsel ei frugter, som for Modvillighed og Opsætsighed. Ingen maa tilforhandle sig noget af en Fattig uden Forstanderens Vidende, under Straf at levere det Kjøbte tilbage, og bøde til Fattigkassen. Directionen dommer, hvor Straffen ei overgaaer 8 Dages Arrest eller en Mulct af 5 Rd.; i andre Tilfælde dømmes den Skyldige ved Politieretten.

K. Om

K. Om Fattigvæsenets Indtægter.

Fattigvæsenets Stiftelser og Legater anvendes efter de oprettede Fundatser, og, om ingen ere, da efter de for Fattigvæsenet antagne Grundregler. Fattigvæsenets Kilder ere:

1) Dets nuhavende Eiendomme, nemlig:

a) Frøken Juels Legatum paa	2,500 Rb.
b) et saakaldet Lotterie-Legatum	150 Rb.
c) Lars Hoytes Gave	100 Rb.
d) en Capital af	200 Rb.
	2,950 Rb.

2) Offentlige Afgifter; som saadanne foreslaaes:

- a) af 163 Gaarde, hver paa 5 Tdr. 3 Skpr. til 6 Tdr. Hartkorn, pr. Gaard 3 Skpr. Rugmeel af 22 til 23 Pds. Vægt hver; 3 Skpr. Byg af 19 til 20 Pds. Vægt hver, samt 20 Sk. i Penge. Dette skal omtrent hidtil have været udredet.
- b) af hver heel Huuslod 1 Mk. og hver halv Huuslod 3 Sk., hvad enten Jorden er af Hovedgaardssjod eller contribuabelt Hartkorn;
- c) af hver af de 18 paa Hovedgaardssjod i Bømmenes opbyggede Halvgaarde, hvis Areal er omtrent 20 Tdr. Ager og Eng, $\frac{1}{2}$ Skp. Rugmeel og $1\frac{1}{2}$ Skp. Byg, samt 10 Sk. i Penge;
- d) af det til Bømmenes Færgegaard liggende contribuabelt Hartkorn, 2 Tdr. 6 Skpr. 2 Mb., $1\frac{1}{2}$ Skp.

1½ Skp. Rugmeel og 1½ Skp. Byg, samt af Færgeløbene i Windeby og Wemmenæs i Penge hver 4 Mk.;

e) af Bokkehauge Vandmølle, samt hver af de 3 Veirmøller, hver 3 Skpr. Rugmeel og hver af de andre Vandmøller 1 Skp. Rugmeel;

f) af Waldemars Slots Hovedgaard 30 Tdr. Rugmeel, samt 50 Rd. i Penge.

Som frivillige Gaver ansees, hvad som findes i Kirkeblookene, Subskriptioner, og hvad der indkommer ved Fattigbøsser.

Til Fattigvæsenets Indtægter kommer endnu Bøder; disse ere:

1) de som ved Dom tillægges Fattigvæsenet;

2) de der indkomme formedelst Forseelser mod denne Plan;

3) af de Bøder, som tilfalde Stamherren, skænker han for sin Levetid dem, som ikke overgaae 10 Rd.

Endeligen fastsættes, at enhver, som har nydt Almisse eller Understøttelse af Fattigvæsenet, bør, saasnart han kan, erstatte det Oppebaarne, i al Fald efter hans Død, for saavidt hans Efterladenskaber tilstrække. Beløber dette sig til mere, end han har modtaget, da deles det Øvrige imellem den Afdødes Arvinger, om det er Ægtefolk, Livsarvinger, Fader, Moder og Sødsfende, for saavidt de eller deres Børn arve tilligemed Moder.

Fin:

Slides ingen saa nær beslægtet, arver Fattigvæsenet det Overskydende, og fritages for collateral Afgift.

(Slutningen følger.)

Fordgivning.

(Slutning af Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Kjøbstæderne ic.)

§. 48. Er den, som betler, arbejdsfør og til offentlig Forsørgelse uberettiget, da straffes han, den 1ste Gang, han saaledes forseer sig, med 4 Ugers Fængsel, 2den Gang med Fængsel i 8 Uger, og 3de Gang med 2 Aars Arbejde i Forbedringshuset, hvilken sidste Straf paa lige Maade fordobles for hver igjentagen Forbrydelse.

§. 49. Naar en fremmed Betler efter udstanden Straf løslades, har han usfortøvet at begive sig bort, saafremt han ikke der paa Stedet strax kan finde og modtage Arbejde. Til Rejsepenge meddeles ham, for vedkommende Fattigkasses Regning, saa megen Understøtning, som kan være tilstrækkelig for ham til at naae sit Hjem, hvilken Understøtning beregnes til 4 Sk. pr. Mil; hvorhos han af Øvrigheden forsynes med det til Rejsen fornødne Pas.

§. 50. Forældre eller Pleieforældre, som enten have befalet deres Børn at betle, eller dertil have givet dem Medhold, eller ikke have hindret dem derfra, naar de vidste, at de betlede, ansees som om de selv havde betlet.

§. 51.

§. 51. Børn imellem 10 og 15 Aar, som findes at betle uden Forældrenes eller Pleieforældrenes Forevidende, advares og sættes under strængere Tilsyn. Men, hvis de vedblive saadan Vandel, straffes de med Døds.

§. 52. Befindes en Skipper eller Færgemand at have oversført nogen Fattig, der ei var forsynet med lovligt Pas, da straffes han ikke alene derfor efter Anordningerne, men tilpligtes desuden, saafremt den Fattige inden 3 Maaneders Forløb derefter antræffes i Betlerie, at erstatte alle paa en saadan Betlers Paaagribelse og paa Sagens Forfølgning, til dennes Afstraffelse og Vortsendelse, medgaaende Omkostninger.

§. 53. Husker nogen en fremmed Fattig i mere end een Nat, uden derom at have gjort Anmældelse til Politiet, bøder han 48 St. for hver Nat, han saaledes tilstøder den Fattige Ophold hos sig.

§. 54. Kommer en Fattig fra et Naboe-District saa svag til Kjøbstaden, at han ikke formaaer at gaa videre, da befordres han med Vogn efter Politiets Foranstaltning til nærmeste Bye, og saa fremdeles videre, indtil han naaer sit eget Hjem. Men, er han saa syg, at han ikke taaler at kjøres, da forses han med Pleie for vedkommende Districts Regning, indtil han kommer sig saavidt, at han kan begive sig bort. Doer han, da bekostes hans Begravelse ligeledes paa vedkommende

Districts Regning, saafremt hans Esterlædenskaber ikke tilstrække til sammes Betaling.

§. 55. Alle Fattiges og Betleres Transport, hvad enten den skeer til Fods, eller ved Befordring med Vogn eller Baad, betales af Fattigvæsenets Kasse. Viser nogen sig forsømmelig eller uvillig til at give Befordring, naar han efter Omgang tilsiges, da bøder han 1 Rdlr. og betaler desuden den paa Befordringen gjorte Udgift.

§. 56. Alle Sager, som angaae Overtrædelser mod, hvad i denne Anordning er fastsat, behandles ved Politie-Retten, og alle heri ommældte Bøder tilfalde Fattigvæsenet.

Blandede Esterretninger.

Under 17 d. M. har det behaget Hs. Majestæt at benaade Hs. Durchlauchtighed Carl Ludvig August, Fyrste til Solms-Licht, med Elephant-Ordenen, og den hertugelige mecklenborgske Geheimeraad og Hofmarskal Hr. Bernhard Joachim v. Bülow med Dannebrog-Ordenen.

Fra Landesdommerne i Sjælland og Møen er til Cancelliet indkommen følgende Forespørgsel:

1. Om ikke de fra Landstinget til Procuratorerne udsædte Ordre, til at udføre criminelle, pnblique og befalede Sager, bør udstedes i samtlige Landesdommeres Navn, og paa Rettens Begne underskrives af den ældste Landesdommer;

2. Om

2. Om ikke *Byrigheds-Personernes Breve* eller *Requisitioner* om *Procuratorernes Anordning* i disse *Sager* bør adresseres til samtlige *Landsdommere*, fjendt de afleveres til den ældste;

3. Om ikke den ældste *Landsdommer* bør levere de øvrige *Landsdommere*, til deres *Estersyn*, de til samtlige *Landsdommere* udgangne kongelige *Befalinger* og *Byrigheds-Personernes Skrivelser* om *Procuratorers Anordnelse*; og

4. Om ikke samtlige *Landsdommere* bør have *Indseende* med, at *Byrden* af at føre de offentlige *Sager* ordentligt bliver fordeelt paa de *Procuratorer*, som ved *Landstinget* have *Fortjenesten* af de private.

I den *Anledning* har bemældte *Collegium*, under 10 s. M., tilskrevet fornavnte *Landsdommere*, at der, fra *Cancelliets Side*, ikke haves noget herimod at erindre.

I *Overeensstemmelse* med de approberede *Reglementer* for *Fattigvæsenets provisoriske Indretning* og *Beskyttelse* i Danmark, ere følgende udnævnte til at tiltræde *Amts-Directionen* for *Fattigvæsenet* paa efterfølgende Steder.

For Kjøbenhavns Amt:

Cancellieraad Die, i *Lyngbye*, og *Landvæsens-Commissair* Béch, paa *store Luborg*.

For

For Frideriksborg Amt:

Capitain og Amtsforvalter Arantz (er siden be-
fæet til Amtmand i Thisted Amt, og ingen-
endnu i hans Sted udnævnt) og Secretair
samt Amtsforvalter Balslev, begge i Fri-
deriksborg.

For Roeskilde Amt:

Kammerraad og Landvæsens-Commissair Lassen,
paa Wenzons Ege, og Universitets-Forval-
ter Fischer i Roeskilde.

For Sorø Amt:

Kammerherre Grev Danneberg og Lan-
deværns-Capitain Lund paa Gunderslevholm.

For Tryggevælde Amt:

Capitain og Proprietair Hofgaard, til Rosendal,
og Cancellieraad samt Land-Inspecteur Ny-
holm, paa Thurebyholm.

For Vordingborg Amt:

Proprietair Grønbech, til Grebensvange, og For-
valter Ipsen, ved Petersgaard.

**For Callundborg, Dræholm og Søbyegaards
Amt:**

Inspecteur Trojel, paa Anneberggaard, og Pro-
prietair Rasmussen, paa Helsingegaard.

For Holbæks Amt:

Justitsraad Lund, paa Knapstrup, og Kamme-
raad Lassen, paa Rongsdal.

For

For Bornholm:

Premier Lieutenant West, af Løstsgaard i Vester
Marix Sogn, og Proprietair A. Kosoed,
af Baggegaard i Clemensker Sogn.

For Odense Amt:

Oberst og General-Adjutant Schøller, til Mar-
gaard, og Kammerraad Leth, til Nalykke-
gaard.

For Alsens Amt:

Capitain og Proprietair Uldall, paa Logismose, og
Proprietair Nellesmann, paa Billeshaage.

For Lolland og Falster:

Inspecteuren ved de kongelige Godser paa Falster,
Kammerraad Faye, og Bestyreren af det
kongelige Gods Baadesgaard i Lolland,
Forvalter Ebbesen.

For Randers Amt:

Kammerjunker og Landeværns-Capitain Arenstorff,
paa Overgaard, og Major Arenstorff, paa
Dronningborg.

For Hjørring Amt:

Capitain Bruun, til Willerup, og Proprietair
Høier, til Seilstrup.

For Thisted Amt:

Landvæsens-Commisair J. Wandborg, til Frøs-
levgaard, og Proprietair Anders Seren-
sen, til Strup.

For Viborg Amt:

Landvæsens-Commissair og Colonie-Forvalster Sjørup, og Proprietair Hans Roestad, til Mørgaard.

For Ringkjøbing Amt:

Landvæsens-Commissair Rosenvinge, og Virkeffri-
ver Barelmann.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 21 October er Examinatus Juris og constitueret Procurator E. Asp, af Aalborg, meddeelt Bevilling, som Procurator for alle Over- og Underretter i Nørre Jylland.

Under Generalitetet: Den 7 October er Premier-Lieutenant v. Finne forsat fra de nationale til de gevorbne Compagnier; Second-Lieutenant v. Myhre befuldmægtiget til virkelig Premier-Lieutenant; national Second-Lieutenant v. Tritznér til gevorben Second-Lieutenant, og Fændrik v. Riis til Second-Lieutenant ved national Comp., samtlige i det søndensjældske Infanterie-Regiment; Capitain v. Suel, af det 1ste aggershusiske Infanterie-Regiment, udnævnt til Major og Battalions-Commandeur i Regimentet; Capitain v. Blix, af det oplandske Infanterie-Regiment, forsat i lige Egenskab til det 1ste aggershusiske Regiment; Second-Lieutenant v. Paullsen, af dette Regiment, befuldmægtiget til Premier-Lieutenant, og Fændrik v. Frost til Second-Lieutenant, begge ved national Comp. Ved det bergenh-

1ste Infanterie-Regiment: Capitain v. Kleve udnævnt til Major og Bataljons-Commandeur; Characteriseret Capitain v. Møllerup til Compagnie-Chef; Premier-Lieutenant, Capitain v. Reichborn, forsat fra de Nationale til Grenadeer-Compagniet; Second-Lieutenant v. Meidel befuldmægtiget til Premier-Lieutenant ved national Comp.; Second-Lieutenant v. Hegelund forsat til Grenadeer-Compagniet, og Fændrik v. Pegganger udnævnt til Second-Lieutenant ved de nationale Comp.; J. C. König befuldmægtiget til Bataljons-Chirurg ved den sønderjydske Skieløber-Bataljon, og Commandeur-Sergeant Steen til Materialskriver i Bergen. Den 14de, O. L. M. v. Morgenstjerne udnævnt til Cornet à la suite ved det hollandske Rytter-Regiment, indtil videre, uden Anciennitet; Frikorporal J. C. Paschen og Student A. Diogenes udnævnte til Dessinateur ved Ingenieur-Corpsen; Characteriseret Premier-Lieutenant v. Wadstjær, af Kongens Regiment, efter Ansøgning, i Raade afskediget, og Fændrik v. Stricker i hans Sted udnævnt til Second-Lieutenant; Godseier Thilo Woss til Second-Lieutenant i det hollandske Landværn-Regiment.

Under Admiralitetet: Den 17 October ere L. Krieger, H. C. Krieger og P. Kæpstorff antagne som Indskrevne ved Søe-Cadet-Corpsen.

Under Rentekammeret: Den 14de October er M. Schwindt udnævnt til Amtsforvalter for Roeskilde Amt.